

Trenta anys de dinamització cultural al Penedès

Pilar TARRADA i GOL
Secretària Tècnica de l'Institut d'Estudis Penedesencs

*A la memòria de Joan Tarrada i Masanell
Primer secretari i fundador de l'IEP*

1.- Introducció

L'Institut d'Estudis Penedesencs és una entitat nascuda el 1977, fruit de tot un seguit de voluntats que s'uniren amb una idea clara i precisa, la de fomentar l'estudi de tot allò relacionat amb el que com a convenció anomenem Penedès històric i que comprèn les actuals comarques administratives de l'Alt i el Baix Penedès i del Garraf, tot i que alguns encara hi afegeixen alguna part de les comarques veïnes. Cal dir que és al tombant dels segles XIX i XX quan es desvetlla una certa idea de pertinença a la terra, que comença a donar força al concepte de comarca. Alguns territoris, amb uns clars trets diferenciadors, com és el cas del Penedès, prenen força i aviat consciència d'una certa personalitat pròpia. A l'entorn dels postulats del noucentisme, una colla d'escriptors s'interessaren llavors per aquesta identitat, posant les primeres llavors del que havia de ser la nostra institució. En aquest ambient, ja en un primerenc 1901 es convocaren uns premis per a estudis d'història contemporània. En els anys següents hem de trobar tot un seguit de publicacions que anaren refermant aquest concepte d'identitat comarcal. Podem mencionar *Penedès, Revista comarcal il·lustrada*, encetada el 1919 per mossèn Manuel Trens, figura de referència ineludible en tota la primera meitat del segle XX, que també impulsà els *Quaderns mensuals d'acció*. El 1929 nasqué la revista *Hèlix*, publicació d'avantguarda en clau de reivindicació comarcal. I entre el 1934 i el 1936 es publicaren els sis *Quaderns il·lustrats Penedès*, amb temes de divulgació local i comarcal.

Sempre s'ha mencionat com a punt llunyà de partida de l'Institut d'Estudis Penedesencs la celebració de la primera exposició d'Art del Penedès, iniciativa

de Manuel Trens, secundada per Jaume Valero i Ribas, Pere Mas i Perera, Manuel Benach, Pau Boada, Pere Grases, Miquel Utrillo, Josep Carbonell i Enric Cristòfor Ricart, entre altres. La primera fou inaugurada el 22 de juliol del 1926, amb una cèlebre conferència del doctor Josep Estalella, "Avantprojecte d'uns estudis penedesencs", que en aquells moments ja suposà una declaració de principis després moltes vegades divulgada, i en què ja es van dibuixar les línies del que havia de ser l'Institut d'Estudis Penedesencs. Els seus plantejaments els repetí en la conferència de cloenda, tot substituint Francesc Pujols, el filòsof de Martorell, que s'oblidà del tot de comparèixer. El 1927 Pere Mas i Perera presentà un projecte d'estatuts d'un Institut d'Alts Estudis Penedesencs, que la dictadura de Primo de Rivera no va fer possible. L'any 1927 i el 1929 es van celebrar dues Exposicions d'Art del Penedès més, al Vendrell i a Vilanova i la Geltrú.

Un fet també important fou que l'any 1935 es va inaugurar la Casa del Penedès a Barcelona, amb una doble finalitat: difondre la cultura penedesenca a la capital catalana, i com a punt de trobada dels penedesencs que vivien a Barcelona.

Passada la guerra, el 1942, i de la mà de joves estudiosos vilafranquins, es constituí el Cercle d'Estudis del Penedès, aixoplugat sota el Museu de Vilafranca. El grup tingué una vida efímera, dissolt per les obligacions militars i laborals, encara que bona part dels seus membres continuaren units al Museu de Vilafranca i els haurem de trobar quan l'Institut d'Estudis Penedesencs es constitueixi.

En els anys foscos de la postguerra, un punt clau fou la primera Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos celebrada el 1950 a Martorell, amb nombrosa presència d'escriptors de les tres comarques.

I així arribem al 1976, any de la celebració dels cinquanta anys d'aquella primera exposició d'Art del Penedès. S'encetà tot un neguit per assolir la constitució d'un Institut d'Estudis Penedesencs, tot recordant la proposta de Josep Estalella. El 15 de maig de 1977 es feia la constitució de l'Institut al castell de Sant Martí Sarroca, essent la primera presidenta Teresa Basora i Sagrañes. Ja en un primer moment es van crear seccions per tal d'organitzar les feines d'estudi i dinamitzar les activitats de l'entitat. Aviat arribaren les primeres publicacions, les primeres miscel·lànies (reculls de treballs dels estudiosos), les primeres sortides "Coneguem el Penedès" i tot un seguit de conferències dels temes més diversos. I com a element clau en el funcionament de l'Institut, es van crear les diverses seccions: literatura, història, excursionisme, arqueologia, geologia, botànica, ornitologia, toponímia, filatèlia i fotografia foren les inicials.

2.- L'Institut d'Estudis Penedesencs com a centre dinamitzador cultural al Penedès

2.1.- LA COMUNITAT

L'Institut d'Estudis Penedesencs és una entitat cultural que es dedica a la investigació, l'estudi i la divulgació. El seu àmbit territorial és el Penedès històric, que correspon a les comarques administratives de l'Alt Penedès, el Baix Penedès, el Garraf i el seu entorn.

Per tal de desenvolupar, gestionar i administrar les activitats, i per a atendre els socis, l'Institut disposa de tres seus, una a cada comarca:

- Una seu és a Vilafranca del Penedès, la qual durant molts anys ha estat ubicada en una dependència de l'edifici del Museu del Vi. Actualment estem en un segon pis del carrer de la Palma, cedit provisionalment pel propi Museu amb motiu de les obres que s'hi fan, tot restant a l'espera de poder tenir el nostre propi local, situat ja definitivament en uns baixos, de cara al carrer i obert al públic, per fer així una millor difusió de la nostra entitat.

- A Vilanova i la Geltrú estem al carrer de Sant Pau, a l'Hotel de les Entitats, al primer pis. Hi tenim dos espais particulars amb ordinador propi. Compartim sales de reunions, sala d'actes i sala de ordinadors amb Internet, fax i telèfon. Paguem uns 300 € l'any pels diversos serveis.

- Al Vendrell estem a la Biblioteca Terra Baixa, al carrer Major, 18.

La nostra entitat té una peculiaritat especial que la diferencia de gairebé tota la resta d'instituts d'estudis. Es tracta del gran nombre de socis que tenim, factor donat pel fet que apleguem tres comarques: Alt Penedès, Baix Penedès i Garraf (situades en dues províncies), i als mateixos orígens de l'entitat, quan un veritable esclat social a les tres comarques permet ja arrencar amb un nombre molt alt de socis. El nombre total sobrepassa el miler. En podem diferenciar dos tipus:

a) Els que paguen una quota anual

Dins d'aquest tipus els podem classificar per la seva procedència geogràfica. Tenim un vuitanta per cent del Penedès distribuïts així: cinquanta-u per cent de l'Alt Penedès, vint-i-sis per cent del Garraf i vint-i-tres per cent del Baix Penedès.

El vint per cent restant són de fora del Penedès (bàsicament a Barcelona, ciutat i província, i a Tarragona, ciutat i província).

b) Les entitats: biblioteques, arxius, universitats i altres centres d'estudis. Amb totes hi tenim relació i alhora hi intercanviem publicacions. Aquestes entitats són de tot Catalunya, de les Illes, del País Valencià i de Madrid.

2.2.- ORIENTACIÓ DE L'ENTITAT

Tal com s'ha esmentat abans, l'Institut té per objectius l'estudi, la investigació i la divulgació de la cultura penedesenca. Tot plegat es treballa preparant un ampli ventall d'activitats; són les sortides "Coneguem el Penedès", les sortides culturals, les conferències, els seminaris d'història, les jornades d'estudis, les Matinals Literàries, els premis literaris, l'edició i la presentació de llibres, etc.

Per anunciar totes aquestes activitats es prepara un díptic imprès que s'envia a tota la comunitat de socis, a les agendes culturals de cada municipi i als mitjans de comunicació. Alhora es penja a la pàgina web de l'entitat i es fa arribar a les biblioteques i arxius. Aquests díptics són bimensuals pel fet que contínuament s'estan preparant activitats culturals per tot el Penedès. Es procura distribuir les activitats per les tres comarques d'una forma el més equitativa possible.

Referent a l'edició de llibres, l'Institut en sol publicar entre tres i quatre per any. Se n'informa als socis a través del díptic. A més s'edita un punt de llibre amb una doble utilitat: la pròpia que li correspon i la de servir de recordatori als socis per tal que vagin a buscar els llibres a la seu corresponent. Cada vegada que s'edita un llibre s'organitza l'acte de presentació en les poblacions de Vilafranca, Vilanova, el Vendrell i Sitges.

Els llibres que s'editen es reparteixen per les biblioteques i arxius de les tres comarques i es deixen en dipòsit a les llibreries penedesenques. També es bescanvien amb els d'altres centres i arxius de fora del Penedès.

Cal remarcar com a activitat important els projectes d'investigació que s'estan duent a terme, dels quals posteriorment es publicarà el treball realitzat. En aquest moment n'hi ha dos en marxa: el projecte de recerca *Tots els Noms* i el d'*Una família d'hisendats al Penedès, els Freixedes*.

Tots els Noms

És un projecte ambiciós, basat en la recuperació de la memòria històrica del Penedès i té una durada de quatre anys. Un equip d'historiadors ha fet un seguiment dels arxius penedesencs, per a la recerca dels fons documentals del Penedès entre 1931 i 1939, i per a la recerca oral ha preparat entrevistes a protagonistes supervivents. A més s'ha creat una pàgina web (<http://www.totselsnoms.org>) per fer accessible la informació sobre la recerca i les bases de dades.

Una família d'hisendats al Penedès, els Freixedes

Es tracta d'un projecte concret i acotat, basat en entrevistes als familiars i alguns documents i fotografies. La casa de Can Freixedes forma part del conjunt

arquitectònic modernista de Vilafranca i fou adquirida pel Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

Un altre capítol important és la nostra participació en les Trobades de Centres d'Estudis i Recerca del Penedès, amb la finalitat de treballar en equip en el projecte comú de l'estudi del Penedès. I també en el Recercat. Jornada de Cultura i Recerca Local, organitzada per l'Institut Ramon Muntaner, tot cercant compartir experiències, estudis i activitats amb els altres centres de parla catalana.

2.3.- LA DIFUSIÓ I UNA BONA IMATGE

Després de trenta anys utilitzant la mateixa imatge corporativa s'ha volgut donar un nou aire a l'entitat, tot canviant la imatge que ens representa. Per aquest motiu es va convocar un concurs per a modernitzar el logotip.

Quan es va crear l'Institut l'any 1977 va sortir a concurs el disseny d'una imatge que havia d'identificar i representar l'entitat. De tota la diversitat de dissenys que es van presentar, va ser triada la imatge del cep amb les tres fulles de pàmpol. Conceptualment, aquestes tres fulles de pàmpol representaven les tres comarques, amb el tronc arrelat que vol representar el gran Penedès. El projecte era de l'arquitecte Enric Roca Valls, de Barcelona. Aquell primer anagrama era de disseny senzill i clar, modern per aquells anys. Durant vint-i-nou anys ens ha representat i ens ha identificat com una entitat d'interès cultural.

Aquest any 2007 celebrem el trentè aniversari de la fundació de l'Institut d'Estudis Penedesencs. La nova junta, recentment renovada, ha optat per donar un nou aire, més actual i modern, al logotip. S'ha convocat un nou concurs de disseny per seleccionar una nova imatge corporativa de l'entitat.

El nou logotip ha estat dissenyat per Miquel Àngel Cuesta, del Vendrell. La idea principal va sortir de la conjunció de la cultura amb el mar i la vinya, identificatius per excel·lència del Penedès en les seves dues vessants, marítima i d'interior.

"Un llibre com a símbol de cultura, però també unes onades amb el significat de diversificació d'aquesta cultura i de llibertat; una vinya, com a símbol del Penedès i arrelament d'aquesta cultura.

La línia del logotip és ondulada, aparentment fràgil però que, jugant amb el fons i el cos, s'estableix sobre una tipografia de pal recte consistent i explicatiu. El color és el verd, color de terra, d'oliveres, de vinya."

A més es va pensar amb un lema que identifiqués a l'entitat:

Penedès + Cultura = IEP

La pagina web també s'està renovant seguint la nova línia de modernització de l'entitat.

Una nova imatge, un lema i una web renovada són tres mitjans de difusió encaminats a dinamitzar l'entitat de cara al futur, tot apropant-la als joves penedesencs.

3.- L'Institut, un punt de referència al Penedès

Una labor constant durant trenta anys ha fet de l'entitat un punt de referència per a organismes públics, entitats privades i persones físiques arreu del Penedès, d'aquí que l'entitat rebi sovint des de consultes fins a peticions d'informes i assessoraments de caire tècnic o sobre aspectes molt diversos de la realitat penedesenca. Habitualment la labor de l'entitat es limita a oferir un assessorament general, facilitar bibliografia i remetre els autors de la consulta als especialistes sobre el tema del qual es té constància. Això ha fet possible que al tombant del nostre centre d'estudis es teixís una gran xarxa de relacions que ens permeten conèixer l'abast i les possibilitats de moltes persones que des del seu indret personal de treball són, d'alguna manera, els que més saben d'una matèria o un indret concret.

L'any 2004, quan es va començar a posar en solfa el tema de la divisió territorial de Catalunya, l'Institut d'Estudis Penedesencs va donar a conèixer l'11 de setembre un document de reivindicació de la identitat territorial, un dels objectius fundacionals de la nostra entitat. Aquest primer manifest, que va comptar amb una notable quantitat d'adhesions de persones i entitats, en especial ajuntaments, va derivar en la creació de la Plataforma per una Vegueria Pròpia, després Plataforma per la Vegueria del Penedès, de la qual la nostra entitat és sols un membre més però que ha portat a terme una amplíssima labor reivindicativa que en l'actualitat compta amb el suport majoritari de la població de les tres comarques penedesenques i de l'Anoia, així com de la pràctica totalitat de les seves institucions polítiques, que han instat al Govern de la Generalitat a

reconèixer el caire específic d'aquest espai geogràfic a l'hora de portar endavant la divisió territorial de Catalunya.

4.- La gestió de l'entitat

L'organigrama ha estat format durant molts anys per una junta directiva de set membres: president, vicepresident, tresorer, secretari i tres vocals, representant les tres comarques. Aquests es reunien mensualment i decidien les activitats a realitzar. Els primers anys de l'entitat, la secretaria estava centralitzada a Vilafranca, d'on era el secretari. L'any 1986 va haver-hi un canvi de secretari; això significà un canvi de seu social, la qual es traslladà a Vilanova. La majoria d'activitats se centralitzaven a la capital del Garraf i això comportava una certa incomoditat per part dels altres socis no vilanovins. A la seu de Vilafranca es buscà una persona que fes la funció de secretària per a poder atendre als socis i a la vegada reforçar les feines del dia a dia.

La nova junta que des va encarregar de l'entitat a partir de l'any 2002 es va plantejar una nova metodologia per a un bon funcionament de l'entitat i, a la vegada, per a liquidar el dèficit econòmic que va deixar la gestió de la junta anterior. Van haver-hi canvis, es va suprimir l'edició de les *Miscel·lànies* i de la revista *Gran Penedès* per crear una nova publicació, la revista *Del Penedès*, que vindria a ser la suma de les dues; es va preparar un díptic d'activitats bimensual i els punts de llibre i es van tornar a reprendre les relacions amb altres entitats i amb la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana. Va ser una etapa dura i complicada que es va superar treballant amb equip i amb entusiasme.

A la seu de Vilanova s'hi va quedar treballant una persona per a fer gestions i portar l'hemeroteca i es va començar a descentralitzar les activitats i a fer-les per tot el territori penedesenc.

Quatre anys passen ràpid i l'any 2006 tornava a tocar la renovació dels membres de junta. En aquesta ocasió el canvi fou total, només es quedaven la secretària i el president. En aquesta nova etapa, i segons els estatuts, es va nomenar una secretària tècnica, en aquest cas la mateixa de l'antiga junta. Un dels nous membres passava a ser la secretària de junta. En les primeres reunions realitzades es va decidir de preparar un pla d'actuació:

- Racionalitzar el funcionament de la junta i el repartiment de responsabilitats
- Millorar el funcionament i la coordinació entre les seccions
- Augmentar la participació dels socis
- Planificar i racionalitzar les activitats
- Participar amb altres entitats
- Potenciar les activitats de recerca disciplinària i interdisciplinària
- Col·laborar amb altres entitats culturals i científiques del territori

- Estabilitzar les relacions i la col·laboració amb els ajuntaments i els consells comarcals
- Augmentar la col·laboració amb les institucions d'àmbit superior
- Millorar la promoció de l'Institut

La junta es reuneix un cop al mes i de manera itinerant, a Vilafranca, a Vilanova i al Vendrell i cada trimestre fem una reunió amb les seccions per seguir el curs de les activitats programades. A la reunió del quart trimestre de 2006, a l'octubre, es va repartir entre els membres responsables de cada secció una fitxa per apuntar-hi les propostes d'activitats i el pressupost de cada una, per a poder planificar i racionalitzar bé les activitats i fer una previsió de despeses per a l'any 2007.

Cal constatar els grans canvis tecnològics que ha viscut la nostra entitat, des de la màquina d'escriure manual, la màquina de sumar, les màquines de fotografia amb rodet, tot passant per les màquines d'escriure electròniques i les calculadores fins arribar als ordinadors, a Internet (pàgina web i correu electrònic), les màquines de fotografia digitals...

La pàgina web (<http://www.iepenedesencs.cat>) és una eina primordial de comunicació, de difusió i de dinamització de les activitats de l'entitat. A la nostra web s'hi troben les convocatòries dels premis, les publicacions, les activitats, les seccions, la bibliografia penedesenca i la revista virtual.

El correu electrònic s'ha convertit en una eina imprescindible avui en dia, facilitant la gestió amb rapidesa i efectivitat. L'adreça electrònica de l'Institut d'Estudis Penedesencs és: secretaria@iepenedesencs.cat.

Els ordinadors faciliten la feina i la gestió del dia a dia, ja sigui la preparació dels díptics d'activitats, cartes, arxiu de documents i correspondència, i sobretot la part administrativa i de tresoreria, el fitxer de socis i les etiquetes per a les trameses i el cobrament de les quotes anuals.

4.1.- LES TEMÀTIQUES, LES SECCIONS

A l'Institut treballem en equip, perfectament coordinats amb les seccions o grups temàtics per disciplines, i la nostra intenció és organitzar activitats multidisciplinàries com les Jornades d'Estudis o diverses sortides culturals.

Secció d'Història

Són uns quinze membres. Les activitats que ells preparen són: el Seminari d'Història, el projecte *Tots els noms*, el projecte *Una família d'Hisendats: els Freixedes*, conferències, edició i presentacions de llibres, el curs Pedres i Papers, visites culturals de caire històric i la participació a les Jornades d'Estudis.

Secció de Literatura

Són uns vuit membres. Entre les activitats programades es poden destacar els Premis Literaris, la Matinal d'Escriptors o la Tardor Literària. Recentment s'organitzà el simposi sobre la figura d'Eugeni d'Ors, escriptor i filòsof molt relacionat amb el Penedès, amb la posterior edició dels treballs que s'hi presentaren.

Secció d'Excursionisme

Són uns sis membres. Preparen les sortides a peu pel Penedès i de cada una n'editen un díptic tot explicant per on passaran i els llocs d'interès culturals, com ara masies, creus de terme, torres de vigilància, castells, etc. A voltes participen i col·laboren amb altres grups del Penedès.

Secció de Toponímia

Són uns quinze membres aproximadament. Estan treballant per crear el corpus toponímic del Penedès. De moment han editat tres llibres monogràfics de toponímia: Albinyana, Vilanova i la Geltrú, Olivella, i està a punt el de Calafell. Les reunions que organitzen són itinerants i obertes a tothom.

Secció de Filatèlia i Col·leccionisme

S'estan reorganitzant, hi ha canvi de plantejaments i orientació metodològica.

Secció de Geografia

De moment són dos joves universitaris. Aquest grup s'ha creat fa poc, són joves, emprenedors i amb moltes idees. Organitzen conferències, debats, exposicions virtuals sobre el territori penedesenc, el concurs "Coneixes el teu territori?" i sortides per a conèixer el Penedès des del punt de vista geogràfic.

És igualment cert que entre les previsions de futur hi ha la de crear noves seccions dedicades al pensament, al folklore, a l'art i a altres aspectes culturals.

Referent al projecte Tots els noms, és un projecte de recuperació de la memòria històrica del període 1931-1939 al Penedès. Aquest projecte té tres parts complementàries:

- Recerca de la documentació escrita, oral, visual i patrimonial
- Recuperació i sistematització de fonts d'informació primàries
- Divulgació i difusió de la recerca realitzada mitjançant publicacions, audicions, conferències, exposicions i pàgina web.

4.2.- LA IMPLICACIÓ

Els temps han canviat, hem vist els canvis tecnològics, i també hi ha hagut canvis en el voluntariat. La funció del secretari ha canviat, des de ser totalment voluntari, com el cas de la primera persona que exercí el càrrec, fins a la creació i professionalització de la secretaria tècnica.

Suport professional

L'Institut té una secretària tècnica, responsable de la seu de Vilafranca, una secretària auxiliar administrativa responsable de la seu de Vilanova, i una col·laboradora i responsable de la seu del Vendrell.

La funció de la secretaria tècnica de Vilafranca és la gestió cultural. S'encarrega de la cartera de socis (altes, baixes, modificacions), de la tramesa de cartes, la preparació de les activitats i l'edició del díptic corresponent, la tramitació d'ajuts de les institucions privades i públiques i el funcionament de la junta. També coordina les activitats de les seccions i és coordinadora dels centres d'estudi i recerca del Penedès. Forma part de la junta de l'entitat i és membre en representació de l'Institut a la junta de la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana. És responsable de les activitats que es programen. Col·labora en les tasques d'administració de l'entitat amb la seva companya de Vilanova i la tresorera de l'entitat. Totes tres treballen en equip. Treballa de set a vuit hores diàries, més les hores extres per les activitats que organitza. Té contracte laboral, està assegurada i cobra un sou mensual.

La secretària de Vilanova, una auxiliar administrativa, és responsable de la seu local. La seva funció es portar l'administració de l'entitat, essent coordinada per la tresorera. És també responsable de l'hemeroteca de l'entitat, ubicada a la seu de Vilanova, i l'encarregada de fer les gestions burocràtiques a Vilanova. Té contracte laboral a mitja jornada i està assegurada. Treballa tots els matins i dos dies per la tarda.

La funció de l'auxiliar del Vendrell és ser responsable de la seu i fer les gestions bàsiques i burocràtiques al Vendrell. Treballa dos dies a la setmana, dues hores.

Els historiadors que participen en el projecte *Tots els noms* cobren una quantitat pactada per fer el treball, a partir dels ajuts rebuts per part del Memorial Democràtic, la Direcció General de Recerca, els Consells Comarcals de l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf; les Diputacions de Tarragona i Barcelona, el Centre d'Història Contemporània de Catalunya i l'Institut Ramon Muntaner.

Els historiadors del projecte *Una família d'hisendats: els Freixedes* també cobraran una quantitat pactada per realitzar el treball, un cop l'hagin lliurat acabat.

Aquest projecte s'està tirant endavant gràcies a la dotació econòmica de l'Obra Social de Caixa Penedès.

Voluntariat

El voluntariat no ha desaparegut del tot, l'aportació dels membres de la junta directiva, (president, vicepresident, secretari, tresorer i vocals) a l'entitat és totalment voluntària, com també ho és la dels membres que formen part de les seccions.

4.3.- EL FINANÇAMENT

Aquest és un tema important per a l'entitat: portar una bona gestió econòmica i saber buscar el seu finançament a entitats privades com caixes o bancs, fundacions, empreses privades i entitats públiques, per tal d'ajudar a fer realitat els projectes, edicions de llibres, exposicions, seminaris, jornades d'estudis...

L'entitat té diverses partides de finançament, que seguidament detallam:

Quotes

El cobrament de les quotes representa el vint-i-cinc per cent dels ingressos que entren a l'entitat. Tenim la quota anual, la quota jove (de 18 a 25 anys) i la quota de soci protector. La contrapartida serien les despeses d'administració, gestió i activitats.

Mecenatge

Tenim relacions amb empreses privades que ens han ajudat a finançar l'edició d'un llibre. Són Rius & Rius Assessors i Agroalsina, amb les quals tenim signat un conveni de col·laboració.

Per ser una entitat penedesenca tenim el recolzament i l'ajut de Caixa Penedès. Amb aquesta entitat financera hi tenim signat un conveni, que comprèn diverses partides: publicitat, revista *Del Penedès*, edició de llibres i exposicions.

La Fundació Abertis també ens va finançar l'edició d'un llibre.

Institut Ramon Muntaner (IRMU), Fundació Privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

Aquesta entitat cultural, formada per la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana i la Generalitat de Catalunya, convoca anualment diferents ajuts destinats a l'edició de llibres, projectes culturals, jornades i seminaris, material informàtic...

L'IRM ens ha concedit diferents ajuts per a les XVIII Jornades d'Estudis El Penedès en l'època moderna (2006), per a les XIX Jornades d'Estudis sobre el

Patrimoni Cultural Penedesenc, per al projecte *Tots els noms*, per al Seminari d'Història, per a la beca sobre la guerra del Francès i per a un ordinador de taula

Les administracions públiques

L'Institut d'Estudis Penedesencs és una entitat cultural comarcal que aplega les tres comarques que formen el gran Penedès. Mantenim relació i tenim assignats uns ajuts dels ajuntaments de les tres comarques, en total quaranta-set municipis. Amb les capitals de comarca i segones poblacions importants (Vilafranca, Sant Sadurn d'Anoia, Vilanova, Sitges i el Vendrell) tenim signat un conveni de col·laboració. Dels ajuts d'aquest conveni es financen les activitats que es fan a cada municipi i que es pacten en el conveni.

De l'Alt Penedès comptem amb el suport de vint-i-set ajuntaments; del Garraf, de sis ajuntaments i del Baix Penedès, de catorze ajuntaments. L'ajut que rebem d'aquests ajuntaments va destinat a finançar l'edició d'un llibre (durant molts anys ha estat el dels Premis Literaris Penedesencs).

Amb els tres consells comarcals que tenim al Penedès també tenim signat un conveni de col·laboració amb cadascun per unes activitats determinades i pactades en el convenis corresponents.

La nostra entitat, pel seu caràcter supracomarcal, se situa en dues províncies: l'Alt Penedès i el Garraf a Barcelona i el Baix Penedès a Tarragona. Per tant, l'Institut pot demanar i gaudir dels ajuts que convoquen les dues diputacions: la Diputació de Barcelona, des del departament de Presidència, ens concedeix l'ajut per a l'edició d'un llibre, mentre que la Diputació de Tarragona ens concedeix ajuts per a l'edició de llibres que facin referència al Baix Penedès.

5.- Conclusions

L'Institut és una entitat cultural penedesenca amb trenta anys d'història. Va néixer de la mà dels historiadors erudits penedesencs, ha passat per diferents etapes i ha anat creixent culturalment i professionalment. En el present estem treballant pel futur de l'Institut: hem creat una metodologia de treball, una nova imatge, un lema, una nova pagina web... tot això i més per fer-la més dinàmica, activa i moderna, per als futurs joves penedesencs.

Grup d'Estudis ToponímicsINVENTARI DE TOPONÍMIA PENEDESENCA

Preguem que es faci conèixer qualsevol referència documental que es tingui dels següents llocs del Penedès:

LLISTA NÚMERO 108 - Hivern02

TOPÒNIMS	MUNICIPI	1ª NOTÍCIA	DATA
XONDES, can	Cunit	"Can Xondes"	1923
XOPS, camí i serra dels	Avinyonet	?	?
XORIGUERA	Castellet	"Raimundus Soriguera"	1303
XORIGUERA, font	Torrelles de Foix	?	?
XORIGUERA, la	Viladellòs (Olèr.)	"la Xuriguera"	1730
XORIGUER, cova del	Sant Pere de Ribes	"del Xurigué"	1913
XOT, cal	Torrelles de Foix	"cal Xot"	1939
XOXU, serral del	Pontons	?	?
XUCLADOR, pèlag	Cubelles	?	?
XUFRÉ, camí d'en	Sant Pere de Ribes	?	?
XUREI, vinya d'en	Sant Pere de Ribes	?	1916
ABADESSES, mas de les	Castellet? Castellví?	"les Abadeses"	1317
ABELLAR, mas l'	Subirats	"mas Ç Abeylar"	1358
ABELLES, mas de les	L'Arboçar (Avinyonet)	"de las Abellas"	1675
ABELLES, penya de les	Olivella	"de las abejas"	1880
ABET, ca l'	Puigmoltó (S.P. de Rib.)	"abet de Puigm."	1631
ABEURADES, les	Mediona	"las abeuradas"	1679
ABREGADES, les	Castellet i la Gornal	"les Abregades"	1856
ADELINA, xalet vila	Vilanova i la Geltrú	"chalet Villa Ad."	1937
AGREST, fondo	Bonastre	?	2000

Adreceu-vos a:

Vicenç Carbonell, Av. de Jaume Balmes, 32, 3r, 2a

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 815 90 26

Inventari de toponímia penedesenca que forma part del *Corpus Toponímic*. Secció Toponímia

ACTIVITATS MAIG, JUNY, JULIOL I AGOST DEL 2006

MAIG

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

NOVES PUBLICACIONS:

N. 148
V.V.A.A.
"XVII Premis Literaris Penedesencs.
Nit de Sant Jordi 2005"

N. 147
Victorino Santamaria
"Recopilación razonada de los usos
rurales del partido judicial de
Vendrell (1896)"
Edició facsimil amb notes i estudi
introductori d'Antoni Saumell i Soler.

Podeu recollir el vostre exemplar,
com sempre, presentant el
correspondent punt de llibre a:

- Sant Sadurn d'Anoia, Biblioteca
Municipal Ramon Bosch de Noya.
Carrer Sant Pere número 36. Horari:
matins de dimecres a dissabtes de
10 a 2 i tardes de dilluns a divendres
de 4 a 2/4 de 9.

- Sitges, Biblioteca Popular Santiago
Rusiñol. Plaça de l'Ajuntament. De
dimecres a dissabte, de 10 a 2 del
migdia, i de dilluns a divendres,
de 4 a 8 del vespre.

- El Vendrell, Biblioteca Pública Terra
Baixa, Carrer Major, 18. De dilluns
a divendres, de 4 a 9 del vespre.

- Vilafraanca del Penedès, Secretaria
IEP. Plaça Jaume I, 5. Interior.

- Vilanova i la Geltrú, Secretaria IEP.
C/Sant Pau, 13.

Si voleu que us els fem arribar per
correu us haureu de fer càrrec de
les despeses de franquieig.

El número 12 de la revista Del
Penedès, monogràfic dedicat a la
Vegueria Penedès us arribarà per
correu ordinari.

Dijous, 4 de maig

Vilanova i la Geltrú
Inauguració de l'exposició "Lluís Companys i la seva època 1882-1940"

A les 7 de la tarda, a la Sala Biblioteca-Museu Víctor Balaguer, a la vilanovina Avda Víctor Balaguer,
tindrà lloc la inauguració de l'exposició "Lluís Companys i la seva època 1882-1940".
Ens acompanyarà el molt il·lustre alcalde de Vilanova, Sr Ignasi Elena Garcia, i en Ramon Arnabat,
sotsprésident de l'Institut d'Estudis Penedesencs.

Seguidament, tindrà lloc la conferència sobre "L'empremta de Lluís Companys en la República" a càrrec
de Pelai Pagès i Blanch, professor d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona.

Aquesta exposició ha estat organitzada per la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana, i és
el resultat d'un projecte desenvolupat amb la col·laboració de molts centres d'estudi, arxius i particulars
que hi han aportat les seves imatges.

Amb la col·laboració de la Biblioteca-Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú.

Divendres, 5 de maig

Vilanova i la Geltrú
Acte de lliurament dels XVIII Premis Literaris Penedesencs 2006

A les 7 de la tarda al Teatre Principal, al número 4 de la rambla principal vilanovina. Primerament,
recepció al vestíbul.

A 1/4 de vuit del vespre s'iniciarà l'acte amb uns breus parlaments protocol·laris institucionals a càrrec
del Sr. Ignasi Elena Garcia, alcalde de Vilanova, i el Sr Joan Solé i Bordes, president de l'Institut d'Estudis
Penedesencs.

Seguidament, començarà l'espectacle i l'acte de lliurament dels XVIII Premis Literaris Penedesencs-Nit
de Sant Jordi 2006, a càrrec de l'Aula d'Activitats Teatral Tracart de Vilanova i la Geltrú, amb la
presentació del llibre que aplega els treballs guanyadors i seleccionats dels XVII Premis Literaris
Penedesencs 2005, a càrrec d'Alfred Castells i Urgelles, tècnic de Normalització Lingüística.

En acabar se servirà una copa de cava en honor als guanyadors.

CAVA

Old Penedès

Dissabte, 6 de maig

Amposta
Jornada de Cultura i Recerca local dels Territoris de Parla Catalana "RECERCAT"

Aquesta jornada es farà anualment i coincidint en el marc dels actes de la Capital de la Cultura Catalana,
que aquest any 2006 és Amposta. Serà una fira de publicacions, exposicions, taules rodones i premis
de reconeixement.

Estarà ubicada al recinte del Castell d'Amposta. Les presentacions tindran lloc a la sala d'adults de la
Biblioteca Comarcal Sebastià Juan Arbó i les exposicions estaran ubicades al vestíbul de la mateixa
Biblioteca. El lliurament dels premis tindrà lloc a l'auditori de la Unió Filharmònica, a les 13.30 i anirà
a càrrec de l'Honorable consellera de Cultura, la Sra. Caterina Miras.

L'horari de la Jornada serà de 10.30 a 13.30 hores i de 17 a 20 hores.

L'Institut d'Estudis Penedesencs hi serà present, tindrem un estand per donar a conèixer la nostra entitat.

Els principals objectius d'aquesta jornada, és donar difusió a la societat civil l'activitat dels centres,
instituts d'estudi i altres entitats culturals; fomentar la comunicació i el contacte entre els diferents
centres dels diferents territoris de parla catalana; i reconèixer la important tasca que realitzen aquestes
entitats per a la recerca i la seva divulgació.

Organitza: Institut Ramon Muntaner, Fundació Privada dels Centres d'Estudi de Parla Catalana i la
Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana

Dissabte, 6 de maig

Sitges
Exposició "El castell d'Olerdola i Alt Penedès a l'edat mitja"
Cicle de conferències sobre el Penedès Medieval.
Secció d'Història

A les 7 de la tarda tindrà lloc l'acte d'inauguració de l'exposició "El castell d'Olerdola i Alt Penedès a
l'edat mitja", a la Biblioteca Santiago Rusiñol, plaça de l'Ajuntament s/n de Sitges, amb l'assistència
del molt il·lustre alcalde de Sitges, Sr Jordi Baiet i Vidal; la regidora de Cultura, la Sra. Angels Pares i
Correge; el president del Consell Comarcal del Garraf, Sr. Josep A. Blanco i Sr. Ramon Arnabat,
viceprésident de l'Institut d'Estudis Penedesencs.

Díptic bimensual de les activitats que enviem als socis

*III SEMINARI D'HISTÒRIA
DEL PENEDEÈS.*

**ELS TREBALLS
I EL MÓN DEL TREBALL
AL PENEDEÈS HISTÒRIC**

PROGRAMA

Vilanova i la Geltrú
22 i 23 d'octubre del 2004
Saló noble de Casa Olivella
Plaça de la Vila, 12

Secció d'Història
INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENCS

Díptic del programa d'actes del III Seminari
d'Història, organitzat per la secció d'Història

Dissabte, 18 de febrer
a les 10h del matí
a la Biblioteca TERRA BAIXA
del Vendrell

Díptic de la Matinal Literària Penedesenca,
activitat organitzada per la Secció de Literatura

C

Cultura Museus

Exposició

El castell
d'Olèrdola
i l'Alt penedès
a l'edat mitjana

XVII Jornades d'Estudis Penedesencs.

Cicle de conferències sobre
el Penedès medieval.

Del 30 de setembre al 17 de desembre del 2005.

Diptic de les XVII Jornades d'Estudis
Penedesencs sobre l'Edat Medieval al Penedès